

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการถ่ายโอนงานทะเบียนราษฎรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ทะเบียนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร จำนวน 36 คน ข้าราชการส่วนภูมิภาคประกอบด้วยผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่น นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้บริหาร และข้าราชการส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยนายกเทศมนตรีและปลัดเทศบาลตำบลทั้ง 13 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึกให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการถ่ายโอนงานทะเบียนราษฎรจากส่วนกลางสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคในการถ่ายโอนงานทะเบียนราษฎรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี นั้น พบว่าเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนฐานะจากสุขาภิบาล มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามแผนงานเตรียมการมอบงานทะเบียนราษฎรให้เทศบาลตำบล ประกอบด้วย

1. การคัดแยกทะเบียนบ้านและหลักฐานทะเบียนราษฎรทุกประเภทที่จะมอบให้เทศบาล มีการดำเนินการล่าช้ามาก ไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ปัญหาคือฝ่ายทะเบียนอำเภอที่รับผิดชอบโดยตรงต้องอาศัยเจ้าหน้าที่จากเทศบาลตำบลที่ส่งมาศึกษาและดูงานการให้บริการประชาชนด้านการทะเบียนราษฎรมาช่วยในการคัดแยก ซึ่งเทศบาลตำบลส่วนใหญ่ส่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมาก่อนวันที่จะรับมอบงานทะเบียนราษฎรประมาณ 3 - 4 เดือน

2. การมอบทะเบียนบ้านและหลักฐานทะเบียนราษฎรที่เกี่ยวข้องตามบัญชีมอบเอกสารที่ทำไว้ให้เทศบาลตำบล ปัญหาคือ ไม่สามารถมอบเอกสารได้ครบถ้วน เช่น ใบสูติบัตร ทร. 6 (ใบแจ้งย้าย) ใบมรณบัตร ทะเบียนบ้าน พ.ศ. 2526 ปัญหาคือ มีทะเบียนบ้านบางบ้านสูญหายไป เอกสารบางส่วนถูกทำลาย และแนวเขตครัวเรือนยังไม่ชัดเจน

3. การเตรียมสถานที่และวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานและให้บริการประชาชน ปัญหาส่วนใหญ่คือ เทศบาลยังต้องอาศัยสถานที่ วัสดุของสำนักทะเบียนอำเภอในการให้บริการประชาชน จึงทำให้สถานที่บริการคับแคบเพราะอยู่กันหลายสำนักทะเบียน

4. การจัดเตรียมบุคลากรที่จะปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร มีปัญหาคือ ขาดเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรและเจ้าหน้าที่บริหารงานทะเบียนและบัตร

5. การดำเนินการภายหลังการรับมอบ ปัญหาส่วนใหญ่เทศบาลตำบลไม่มีงบประมาณในการเตรียมงานการถ่ายโอนงานทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งต้องใช้งบประมาณในการจัดตั้ง 3 – 5 ล้านบาท ยังไม่แยกตัวออกจากที่ว่าการอำเภอต้องอาศัยสถานที่ทำงานอยู่กับที่ว่าการอำเภอจึงทำให้สำนักงานทะเบียนท้องถิ่นไม่เป็นอิสระ สถานที่คับแคบ จึงไม่สามารถที่จะวางระบบการอำนวยความสะดวกในด้านการบริการประชาชนได้อย่างเต็มที่ และการตั้งชื่อถนน ตรอก ซอย กำหนดบ้านเลขที่และจัดเรียงบ้านเลขที่ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง เทศบาลตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ได้ดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากยังมีปัญหาเรื่องแนวเขต แผนที่ภาษี และอัตราค่าสิ่งในการสำรวจข้อมูล

จึงมีข้อเสนอแนะว่า การที่รัฐจะถ่ายโอนภารกิจหรืองานด้านใดด้านหนึ่งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรคำนึงถึง

1. ความพร้อมของแต่ละท้องถิ่น ถ้าท้องถิ่นใดมีความพร้อมและมีความต้องการที่จะถ่ายโอนภารกิจนั้น ๆ ก็ให้รัฐทำการถ่ายโอนภารกิจนั้นให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. รัฐต้องมีความจริงใจและไว้วางใจที่จะถ่ายโอนงานให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง
3. รัฐต้องมุ่งที่สนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจทางการคลัง และการจัดบริการสาธารณะไปสู่ท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมตามขั้นตอนของการกระจายอำนาจ
4. ระบบราชการต้องมีการเปลี่ยนพฤติกรรมการปฏิบัติงานแบบเดิม ๆ ที่เป็นอยู่ให้สนองตอบต่อนโยบายของรัฐในการปฏิรูประบบราชการที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์